

Uchwała nr 1/2006

RADY SOŁECTWA DUBICZE CERKIEWNE

z dnia 21 kwietnia 2006 roku

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Wsi Dubicze Cerkiewne.

Na podstawie § 12 załącznik nr 4 do Uchwały Nr XVIII/89/05 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 1 marca 2005r w sprawie statutów sołectw gminy Dubicze Cerkiewne (Dz.Urz. Woj. Podl. Nr 68, poz. 913) uchwała się co następuje

§1

Przyjąć Plan Rozwoju Wsi Dubicze Cerkiewne na lata 2006-2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący Rady Sołeckiej

Załącznik nr 1

Do Uchwały Nr XXVII/157/06
Rady Gminy Dubicze Cerkiewne
z dnia 25 kwietnia 2006

PLAN ROZWOJU WIEŚ DUBICZE CERKIEWNE

**GMINA DUBICZE CERKIEWNE
POWIAT HAJNOWSKI
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE**

Kwiecień 2006

Zatwierdzony na zebraniu wiejskim w dniu 21 kwietnia 2006 r.

Założenia Planu Rozwoju Wsi

Plan Rozwoju Wsi obejmuje wykaz priorytetów i celów rozwoju sołectwa Dubicze Cerkiewne na lata 2006 - 2013 zgodnie z dokonaną przez społeczność lokalną analizą zasobów i ustaloną hierarchią potrzeb.

Podstawowym celem przygotowania *Planu* w oparciu o konsultacje społeczne jest pobudzenie aktywności lokalnych środowisk i stymulowanie współpracy mieszkańców na rzecz rozwoju oraz promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą. Na podstawie konsultacji społecznych, w trakcie rozmów i podczas zebrania mieszkańców określono wszystkie ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących uwarunkowań.

Zasięg terytorialny *Planu* wyznaczają granice administracyjne sołectwa. *Plan* obejmuje cele i priorytety, których realizacja sięga końca II etapu programowania funduszy europejskich, tj. do końca 2013 roku. *Plan* przewiduje okresową ocenę i aktualizację wskazanych priorytetów i zadań do realizacji w ramach konsultacji społecznych.

Plan Rozwoju Wsi wskazuje zadanie inwestycyjne przewidziane do realizacji w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 - 2006 przyjętego przez Radę Ministrów 8 września 2004 roku. w ramach Priorytetu 2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego. Wskazane w *Planie Rozwoju Wsi* inwestycje stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Dokument *Plan Rozwoju Wsi* został przygotowany zgodnie z wytycznymi Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 - 2006 i przyjęty uchwałą zebrania mieszkańców wsi Dubicze Cerkiewne w dniu 21 kwietnia 2006 roku.

Dokument jest spójny z Strategią Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy i Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dubicze Cerkiewne oraz Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Dubicze Cerkiewne. Realizacja wskazanych przedsięwzięć inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł.

Program Rozwoju Wsi Dubicze Cerkiewne został opracowany przy udziale mieszkańców wsi w oparciu o konsultacje społeczne.

W opracowaniu programu brali udział:

- Kulik Piotr sołtys wsi, przewodniczący Rady Sołeckiej 685 21 17
- Czykwin Wiktor członek Rady Sołeckiej
- Jakoniuk Grzegorz członek Rady Sołeckiej
- Łaba Jerzy członek Rady Sołeckiej
- Młodzian Michał członek Rady Sołeckiej
- Jakoniuk Włodzimierz radny, mieszkaniec wsi
- Czykwin Mikołaj radny, mieszkaniec wsi

Opracowanie programu oraz jego realizacja w najbliższych latach ma na celu:

- zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich zaangażowania w sprawy rozwoju wsi
- zagospodarowanie i upiększenie terenu wsi
- poprawę warunków życia mieszkańców
- stworzenie warunków do zatrzymania młodzieży na wsi,
- stworzenie szansy uzyskania środków finansowych w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej

Wstęp

CHAREKTERYSTYKA GMINY DUBICZE CERKIEWNE

Gmina Dubicze Cerkiewne leży w powiecie hajnowskim w sąsiedztwie Puszczy Białowieskiej w obszarze chronionego krajobrazu o wysokich walorach turystycznych i krajobrazowych obejmującym tereny ekologicznie czyste, jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Puszczy Białowieskiej.

Pod względem podziału administracyjnego leży w województwie podlaskim w południowo – wschodniej jego części i graniczy z gminami: od północy, północnego – wschodu i wschodu z gminą Hajnówka, od południa i południowego – zachodu z gminą Kleszczele, od zachodu z gminą Orla (powiat bielski), od północnego – zachodu z gminą Czyże, natomiast południowo – wschodnia granica gminy stanowi granicę państwa na odcinku ok. 8 km.

Miejscowość Dubicze Cerkiewne jest siedzibą Urzędu Gminy. Gmina liczy 2034 mieszkańców (dane z 31 grudnia 2005r.).

Obszar jej wynosi 151,2 km². Sieć osadnicza gminy liczy 29 miejscowości wiejskich wchodzących w skład 17 sołectw.

Zasadniczą część powierzchni gminy Dubicze Cerkiewne zajmują lasy i tereny zadrzewione (51%). Użytki rolne stanowią około 43% powierzchni ogólnej gminy, z czego grunty orne zajmują 25,45% powierzchni, sady – 0,09%, a łąki i pastwiska – 17,27%.

Warunki komunikacyjne na terenie gminy są dość dobre. Przez teren gminy nie przebiega żadna droga krajowa, przebiega natomiast droga wojewódzka nr 685 relacji Hajnówka – Kleszczele o długości 14,8 km o nawierzchni twardej, bitumicznej.

Obszar gminy obejmuje 67,6 km dróg powiatowych, z czego prawie 96% to drogi utwardzone. Długość dróg gminnych wynosi 39,7 km, z czego zaledwie 6,5% to drogi o powierzchni utwardzonej.

Tereniem gminy przebiega również linia kolejowa relacji Siedlce – Czeremcha – Hajnówka – Siemianówka – granica państwa.

Długość linii kolejowej wynosi około 9,65 km. Gęstość sieci kolejowej kształtuje się na poziomie około 6,4 km/100 km². Obsługa podróży odbywa się na stacji Witowo.

W gminie Dubicze Cerkiewne głównym źródłem zasilania w energię elektryczną jest stacja transformatorowo – rozdzielcza w Hajnówce.

Odbiorcy energii elektrycznej są obsługiwani przez układ linii napowietrznych lub kablowych.

Na terenie gminy nie ma zaopatrzenia w gaz w układzie sieciowym. Mieszkańcy korzystają z gazu propan-butan w butlach, najczęściej używanych do kuchenek gazowych. Przewiduje się gazyfikację gminy na lata 2006-2010 (wg. Studium programowego możliwości rozwoju gazyfikacji województwa białostockiego wykonanego przez „Gazoprojekt Wrocław”).

Siecią telefoniczną objętych jest blisko 575 domostw. Gminny system telekomunikacji włączono w wojewódzki system linii kablowych światłowodowych, relacji Milejczyce-Czeremcha Osada- Kleszczele-Dubicze Cerkiewne.

Obszar gminy objęty jest systemem telefonii komórkowej obsługiwanej przez operatorów sieci ERA GSM.

Gmina Dubicze Cerkiewne jest gminą typowo rolniczą. Liczba podmiotów gospodarczych podejmujących działalność w ciągu roku systematycznie spada. Na terenie gminy przeważają podmioty gospodarcze prowadzące działalność handlową, usługową, produkcyjną.

Największe firmy w gminie to:

- Dworek Polski sp.j. z siedzibą Zalesie Górne – zajmuje się stylowym budownictwem drewnianym,
- PPHU „STOL-JANO” – Dubicze Cerkiewne – stolarstwo,
- Bar „Zajazd u Jana” – Dubicze Cerkiewne - gastronomia
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Starym Korninie – tucz trzody chlewnej

Siedzibą gminy jest miejscowość Dubicze Cerkiewne. Pełni ona funkcję ośrodka obsługi lokalnej w zakresie: ochrony zdrowia, kultury, oraz obsługi administracyjnej.

Na jej terenie funkcjonują obiekty usługowe z zakresu usług podstawowych: biblioteka, agencje pocztowe, ośrodek zdrowia, boisko sportowe, zespół szkół (wszystkie zlokalizowane w Dubiczach Cerkiewnych).

Koordynatorem działalności kulturowej w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji.

Działalność upowszechniającą czytelnictwo prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna.

Na terenie Gminy istnieje 1 placówka opieki zdrowotnej – lekarz pierwszego kontaktu oraz poradnia stomatologiczna.

Z zakresu administracji istnieją we wsi Dubicze Cerkiewne następujące obiekty:

- Urząd Gminy;
- Urząd pocztowy.
- Bank Spółdzielczy;
- Remiza Strażacka;
- Placówka Straży Granicznej

Na obszarze gminy Dubicze Cerkiewne przeważają lasy i tereny zadrzewione, oraz użytki rolne, w związku z tym znaczna część mieszkańców zatrudniona jest w rolnictwie i leśnictwie.

Środowisko naturalne gminy Dubicze Cerkiewne stanowi atrakcję dla gości z kraju i zagranicy. Bogactwo przyrody tego obszaru niepowtarzalnie komponuje się z pięknem tutejszych krajobrazów.

Walory środowiskowe i turystyczne gminy zachęcają do wypoczynku, z dala od hałaśliwych i zatłoczonych miejskich aglomeracji.

Stanowią także doskonałą ofertę dla inwestorów zainteresowanych lokowaniem kapitału, głównie w sferze infrastruktury usługowej na rzecz turystyki i wypoczynku.

Położenie gminy w regionie „Zielonych Płuc Polski” oraz dostępność komunikacyjna terenów o dużej wartości przyrodniczej z okazami roślin i zwierząt nie występującymi w innych obszarach stawiają gminę Dubicze Cerkiewne w czołówce gmin regionu mogących służyć jako zaplecze i baza noclegowa dla turystyki krótkopobytowej. Atrakcją turystyczną gminy jest swoista kultura ukształtowana współistnieniem różnych tradycji, mozaiką religii oraz oryginalna, drewniana architektura. Kulturowanie obyczajów i religii objawia się w licznych odpustach, uroczystościach obrzędowych, obchodach świąt sięgających daleko w historię. Ciekawa i bogata jest tradycja rękodzieła ludowego, a wyroby rękodzielnicze możemy zobaczyć i kupić prawie w każdej wsi.

WALORY TURYSTYCZNE

Walory przyrodnicze

- obszary Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” obejmujące większą część gminy,
- rezerwat „Czechy Orlańskie” , którego celem jest zachowanie naturalnego charakteru fragmentu borów sosnowo-świerkowych, oraz rezerwat „Starzyna” – cel – zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej,
- użytki ekologiczne obejmujące 15 wydzielonych obszarów stanowiących ekosystemy bagienne,
- pomniki przyrody (13 pojedynczych okazałych drzew, 1 głąz narzutowy, 2 zlepieńce).

Walory kulturowe

- zabytkowe układy przestrzenne wsi oraz liczne zabytkowe obiekty drewnianego budownictwa wiejskiego,
- zespół dworski w Jodłówe z 1901 r. wraz z parkiem krajobrazowym z pozostałościami dawnych kompozycji,
- drewniany wiatrak holenderski w Koryciskach z 1948 r., bez skrzydeł z zachowanymi urządzeniami mechanicznymi,
- wiatrak-koźlak w Grabowcu z 1941 r. brak śmigieł, wewnątrz dobrze zachowane urządzenia mechaniczne do przemiału zboża.
- cerkiew p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego we wsi Werstok. Najstarsza cerkiew w gminie zbudowana w 1768 r.,
- cerkiew p.w. Św. Anny w Starym Korninie z 1773 r., przebudowana w XIX w.,
- cerkiew p.w. Św. Michała w Starym Korninie zbudowana przed 1893r.,
- cerkiew p.w. Opieki Matki Boskiej w Dubiczach Cerkiewnych z 1946 r. z przycerkiewnym cmentarzem gdzie zachowały się nieliczne kamienne krzyże z ciekawymi inskrypcjami z połowy XIX w.,
- liczne krzyże wotywnie z początku XX w.
- Izba Kultury Ludowej w Dubiczach Cerkiewnych.

Miejsca kultu religijnego

- Kapliczka (wybudowana w latach 70 w kształcie werandy nakrytej czterospadowym dachem z małą kopułką zwieńczoną krzyżem prawosławnym) nad źródłem (studnia) z cudowną wodą w Starym Korninie oraz cerkiew z otoczoną kultem ikoną Św. Anny
- najważniejsze uroczystości odbywają się w dniu 7 sierpnia.

Imprezy folklorystyczne

- festyn „Na Iwana na Kupala” (lipiec),
- Festyn Kultury Białoruskiej (sierpień)

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

Baza noclegowa

- Ośrodek Wypoczynkowy "Bachmaty" z bazą noclegową dla 32 osób w 4 domkach wolnostojących (pokoje 2,3,4 osobowe) nad zalewem o powierzchni 5,6 ha na rzece Orłanka. W okresie letnim funkcjonuje tu wypożyczalnia sprzętu pływackiego (rowery wodne, kajaki, żaglówki). Do dyspozycji są wyznaczone dwa kąpieliska dla dzieci i dorosłych. Jest prawdziwym rajem dla miłośników kontaktu z naturą. W sezonie letnim możliwe jest uprawianie wędkarstwa, zbiornik wodny rokrocznie jest zarybiany szlachetnymi gatunkami ryb.
- sezonowe schronisko młodzieżowe przy Zespole Szkół w Dubiczach Cerkiewnych (25 miejsc),
- kwatery agroturystyczne:
 1. "Agroturystyka pod wiatrakami" - Domki u Rybaków - Dubicze Cerkiewne – 10 miejsc noclegowych.
 2. Pensjonatek „Koral” – Dubicze Cerkiewne – 10 miejsc noclegowych.
 3. W. Szimoniuk – Grabowiec – 12 miejsc noclegowych.
 4. M. Niczyporuk – Witowo – 7 miejsc noclegowych.
 5. O. Skoworodko – Dubicze Cerkiewne – 9 miejsc noclegowych.
 6. L. Fiedoruk – Jagodniki – 6 miejsc noclegowych.
 7. N. Leoniak – Dubicze Cerkiewne – 10 miejsc noclegowych.
 8. K. Brysiuk – Wojnówka – 4 miejsca noclegowe.
 9. J. Nesteruk – Dubicze Cerkiewne – 6 miejsc noclegowych.
 10. J. Czmiel – Jelonka – 6 miejsc noclegowych.
 11. M. Korch – Kraśkowszczyzna - 5 miejsc noclegowych.

Gospodarze utrzymują budynki w stylu regionalnym i zabezpieczają turystom wszystko co możliwe dla odpoczynku na łonie natury z możliwością korzystania w gospodarstwie ze wszystkich możliwych zajęć i potraw ludowych.

Oferują przejażdżki furą, wycieczki rowerowe, spacer po terenach leśnych przyległych do Puszczy Białowieskiej, miejsce na ognisko. Istnieje też możliwość zaopatrzenia na miejscu w warzywa, owoce, jajka, mleko itp.

Gastronomia

- „Zajazd u Jana” w Dubiczach Cerkiewnych,
- domowa kuchnia w pensjonacie „Koral” jak też w innych kwaterach agroturystycznych

Szlaki turystyczne i ścieżki przyrodnicze

1. szlak rowerowy (zielony, 41 km) na odcinku Dubicze Cerkiewne–Werstok – Topiło - Białowieża.
2. szlak rowerowy (czerwony 85 km) na odcinkach: Zbucz - Stary Kornin - Dubicze Cerkiewne – Grabowiec - Kleszczele.
3. ścieżka przyrodniczo-leśna na Obszarze Natura 2000 w rezerwacie „Czechy Orłzańskie” (2 km), wyznaczona przez nadleśnictwo Bielsk Podlaski.
4. szlak samochodowy (ok. 90 km, jeszcze nie oznakowany w terenie) na trasie z Hajnówki przez Nowe Berezowo - Stary Kornin - Dubicze Cerkiewne - Jelonka – Kleszczele – Dobrowoda - Opaka Duża- Jodłówka – Starzyna - Wojnówka- Werstok – Wiluki - Długi Bród – Topiło – Łozice – Orzeszkowo – Hajnówka.

Gmina Dubicze Cerkiewne leży w sąsiedztwie Puszczy Białowieskiej w powiecie hajnowskim. Znaczną część obszaru gminy stanowią równiny i lasy.

Teren gminy Dubicze Cerkiewne położony jest w obrębie mezoregionu Równiny Bielskiej, leżącej w makroregionie Niziny Północnopodlaskiej. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest płaskie ukształtowanie powierzchni z nielicznymi płytkimi obniżeniami oraz grupami łagodnych wzniesień.

W obrębie gminy można wyróżnić dwa obszary:

1. piaszczystą równinę sandrową Puszczy Białowieskiej, zajmującą południowo – wschodnią i północno – wschodnią część gminy,
2. równinę gliniastą, znajdującą się na północny i południowy – zachód od miejscowości Dubicze Cerkiewne.

Średnia roczna temperatura w tym obszarze klimatycznym to ok. 6,7 – 6,9°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń z temperaturą -4,4°C, natomiast najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą ok. 17,6-17,8°C.

Teren gminy Dubicze Cerkiewne cechuje się występowaniem gleb, które zaliczane są do glin, piasków gliniastych oraz piasków słabogliniastych całkowitych i podścielonych piaskiem luźnym oraz piasków luźnych całkowitych. Zgodnie z typologią gleb, gleby gminy zaliczane są do gleb piaszkowych i są to np. gleby biellicowe, rdzawe, brunatne kwaśne.

Gleby lepsze skupiają się w zachodniej i północno-zachodniej części gminy. Zaliczają się do nich gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe, gleby brunatne wylugowanie i kwaśne oraz czarne ziemie.

Na obszarze gminy dominują bardzo słabe gleby VI i V klasy bonitacyjnej, zajmując łącznie ponad 66% powierzchni gruntów ornych. W przypadku użytków zielonych, ponad 54% powierzchni użytków stanowią gleby V klasy bonitacyjnej.

Na obszarze gminy Dubicze Cerkiewne bardzo dużą powierzchnię, bo ponad 30% użytków rolnych, zajmują gleby marginalne.

Gmina Dubicze Cerkiewne pod względem hydrograficznym należy do zlewni dwóch rzek Narwi i Bugu.

Sieć rzek na obszarze gminy tworzona jest przez rzekę Orlankę znajdującą się w zlewni rzeki Narwi, oraz przez jej główny dopływ rzekę Orla. Są to rzeki odprowadzające wody z większej części obszaru gminy do Narwi.

Podstawowy układ sieci rzecznej w zlewni rzeki Bug tworzą rzeki Perebel i Policzna, będące dopływami rzeki Leśna Prawa, która jest prawobrzeżnym dopływem Bugu.

Na obszarze gminy Dubicze Cerkiewne wody podziemne występują głównie w piaszczysto – żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz węglanowych utworach kredowych.

Gmina Dubicze Cerkiewne zlokalizowana jest w obrębie występowania wodonośnych utworów kredowych znajdujących się na głębokości 100 – 150 m.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną i na potrzeby gospodarcze na obszarze gminy są wody podziemne, pochodzące z utworów czwartorzędowych.

Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Dubicze Cerkiewne:

- Dubicze Cerkiewne – dwie studnie o głębokości ok. 59 m i wydajności ok. 66 m³/godz. przy depresji 26 i 20 m.
- Stary Kornin – dwie studnie głębinowe, pierwsza o głębokości 64 m i wydajności 104 m³/godz., druga studnia o głębokości 64 m i wydajności 91 m³/godz. Łączna wydajność obu studni wynosi 175 m³/godz. przy depresji 8,2 m.

Grunty pod lasami i zadrzewieniami zajmują powierzchnię 7680 ha. Lesistość gminy wynosi 51% i jest zdecydowanie wyższa od średniej województwa podlaskiego (29,6%).

Dominuje tu bór mieszany świeży, las mieszany i las świeży, przy głównym udziale boru świeżego, lasu wilgotnego i olsu. W siedliskach boru mieszanego świeżego przeważają drzewostany sosnowo – świerkowe z domieszką dębu i brzozy. Siedliska olsu charakteryzują się występowaniem w drzewostanie głównie jesionu, olszy, oraz świerku, brzozy i osiki.

Na obszarze gminy Dubicze Cerkiewne występowanie złóż surowców mineralnych związane jest z położeniem gminy oraz z utworami czwartorzędowymi pokrywającymi powierzchnię gminy.

W obrębie gminy występują złoża kruszywa naturalnego w miejscowości Czechy Orlańskie.

Do obszarów objętych ochroną prawną na terenie gminy Dubicze Cerkiewne zaliczamy:

- Rezerwaty przyrody;
- Obszary chronionego krajobrazu;
- Pomniki przyrody;
- Użytki ekologiczne;

Rezerwaty przyrody na terenie gminy:

1. Starzyna – fragment rezerwatu leśno ornitologicznego położonego w obrębie Nadleśnictwa Hajnówka o powierzchni 370,08 ha. Celem ochrony jest zachowanie w niezmienionym stanie naturalnych walorów fragmentu Puszczy Białowieskiej z bogatą florą oraz dobrze wykształconymi zespołami leśnymi.

2. Czechy Orlańskie – rezerwat leśny położony na obszarze Nadleśnictwa Bielsk, obejmuje powierzchnię 77,95ha. Podstawowym celem ochrony jest zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych, które stanowią pozostałość po Puszczy Bielskiej.

3. Rezerwat Jelonka – utworzony w 1989 r. o powierzchni 227 ha, położony na terenie Nadleśnictwa Bielsk Podlaski, w gminie Kleszczele (przy granicy gminy Dubicze Cerkiewne).

Do obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Dubicze Cerkiewne należy obszar chronionego krajobrazu Puszczy Białowieskiej.

Ochrona przyrody ma na celu zachowanie różnorodności biologicznej, utrzymanie i przywracanie do stanu naturalnego wszystkich zasobów przyrody (drzewostanów i siedlisk leśnych), zapewnienie ciągłości istnienia wszystkich gatunków roślin i zwierząt w ich naturalnych siedliskach, zachowanie dziedzictwa geologicznego.

Obszar Puszczy Białowieskiej jest zaliczany do ostoi naturalnych puszczy nizinnych w Europie.

Na obszarze gminy za pomniki przyrody uznano 13 pojedynczych drzew oraz 1 głąz narzutowy i 2 zlepińce.

Obszar gminy Dubicze Cerkiewne cechuje się czystym powietrzem atmosferycznym. W gminie Dubicze Cerkiewne nie występują praktycznie żadne większe źródła emitujące zanieczyszczenia do powietrza. Głównym źródłem emitującym zanieczyszczenia do powietrza na terenie gminy są kotłownie lokalne i paleniska indywidualne, w mniejszym stopniu również środki transportu.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY

Ujęcia, wodociągi i stacje uzdatniania wody

W gminie funkcjonują dwa ujęcia wody podziemnej w Dubiczach Cerkiewnych i Starym Korninie.

Źródłem poboru wody w Dubiczach Cerkiewnych jest ujęcie wody podziemnej z utworów czwartorzędowych. Woda ujmowana jest z dwóch studni wierconych SW 1 i SW 2. Woda ujmowana jest z drugiej warstwy wodonośnej.

Źródłem poboru wody w Starym Korninie jest ujęcie wody z utworów czwartorzędowych. Woda ujmowana jest z dwóch studni wierconych SW 1 i SW 2, z drugiej warstwy wodonośnej.

Gmina Dubicze Cerkiewne jest zwodociągowana w 99%, natomiast długość sieci kanalizacyjnej obejmuje zaledwie 6% obsługiwanych mieszkańców.

Oczyszczalnia ścieków

Na terenie gminy w miejscowości Dubicze Cerkiewne funkcjonuje biologiczna oczyszczalnia ścieków wybudowana w październiku 2002r. Wyposażona jest w punkt zlewny ścieków dowożonych, pompownię ścieków surowych ze zbiornikiem retencyjnym, oczyszczalnię biologiczną systemu BIOGEST, kanały grawitacyjne ścieków surowych i oczyszczonych. W roku 2004 oczyszczono 2200 m³ ścieków

Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów

Odpady komunalne, na terenie gminy Dubicze Cerkiewne, deponowane są na gminnym składowisku odpadów w Dubiczach Cerkiewnych. Planowany termin zamknięcia składowiska to 2009 rok. Składowisko zajmuje powierzchnię 0,78 ha. Pojemność całkowita składowiska wynosi 2300 m³, z czego w chwili obecnej 30% jest wykorzystywane.

CHARAKTERYSTYKA WSI

Dubicze Cerkiewne – duża wielodrożnica, 114 zagród, 258 mieszkańców. Siedziba gminy. Nazwa miejscowości wywodzi się od nazwy osobowej Dub. Drugi człon nazwy Cerkiewne jest nazwą kulturową, wskazującą na to, że jest tu cerkiew. Równoległe w XVII-XVIII wieku funkcjonowała nazwa wsi Zarywec /do dzisiaj jest łąka o nazwie Zarywec/. Pierwsze wzmianki z 1576 roku. Wieś zamieszkuje ludność pochodzenia ukraińskiego i starsi mieszkańcy na co dzień używają gwary zaliczanej do północno ukraińskiej. We wsi do zwiedzenia drewniana cerkiew, pomnik żołnierzy Armii Radzieckiej poległych przy wyzwaniu tych terenów, kilka budynków i krzyży z początku XX wieku.

We wsi urząd gminy, ośrodek zdrowia, szkoła, sklepy, Gminny Ośrodek Kultury w którym działa zespół instrumentalno- wokalny. Możliwość wypoczynku nad zalewem na rzece Or-lance-27 miejsc noclegowych w domkach campingowych. Wypożyczalnia sprzętu wodnego/ kajaki rowery wodne, żaglówki/ pole namiotowe i biwakowe. W szkole sezonowe schronisko PTSM.

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI DUBICZE CERKIEWNE

Co ją wyróżnia?

- Wielkość wsi - 258 mieszkańców (na dzień 31 grudnia 2004 r.),
- Prawdziwy raj dla miłośników kontaktu z nieskażoną przyrodą
- Siedziba gminy- Urząd Gminy
- Placówka Straży Granicznej

- Prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna
- Prężnie działający :Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji; Gminna Biblioteka Publiczna
- Izba Kultury Ludowej i Tradycji OSP
- Zespół Szkół
- Ośrodek Zdrowia
- Cztery kwatery agroturystyczne (35 miejsc noclegowych)
- Pensjonatek „Koral” (10 miejsc noclegowych), sezonowe schronisko młodzieżowe przy Zespole Szkół w Dubiczach Cerkiewnych (25 miejsc)
- Ośrodek Wypoczynkowy „Bachmaty” – 32 miejsca noclegowe; wypożyczalnia sprzętu wodnego i turystycznego
- Zlewnia mleka
- Funkcje usługowe: 2 sklepy, 6 punktów sprzedaży gazu, 2 punkty skupu grzybów, stacja paliw, PPHU „STOL JANO”(zakład stolarski), bar ”Zajazd u Jana”(gastronomia), bank, poczta, apteka
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe, czyste środowisko, brak zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska. Część obszaru miejscowości około 554 ha leży w strefie krajobrazu chronionego.
- Przez wieś przebiega zielony szlak rowerowy
- Tu mieszka miejscowy pisarz ludowy
- Możliwość zaopatrzenia się w zdrową żywność u miejscowych rolników
- Cerkiew
- Kościół Zielonoświątkowców
- Zbór Baptystów
- Sztuczny zbiornik wody zbudowany na rzece Orlanka
- Miejscowa ludność wytwarza artykuły rękodzieła ludowego na bazie materiałów naturalnych i runa leśnego; gałęzi brzozy, wikliny nie koronowej, słomy
- Na terenie wsi znajdują się zabytkowe obiekty takie jak; dom drewniany z XIX/XX wieku, kilka krzyży wotywnych, drewniana Cerkiew prawosławna pod wezwaniem Opieki Matki Boskiej, cmentarz przycerkiewny, oraz zabytkowy cmentarz parafialny, odrestaurowany wiatrak holenderski.

Jakie pełni funkcje?

- Wieś Dubicze Cerkiewne jest miejscem zamieszkania 12,73% ogółu mieszkańców gminy
- W obrębie wsi Dubicze Cerkiewne znajduje się około 80 gospodarstw rolnych
- Pełni funkcje rolnicze

Kim są mieszkańcy?

- Wieś Dubicze Cerkiewne liczy 258 mieszkańców,
- Właściciele indywidualnych gospodarstw rolnych
- Nauczyciele i rodziny nauczycielskie
- Pracownicy zakładów pracy na terenie gminy i poza nią
- Emeryci, renciści i bezrobotni,
- Kilka rodzin zajmuje się usługami
- Kilka rodzin to tzw. przyjezdni z dużych aglomeracji

Co daje utrzymanie?

- Praca we własnym indywidualnym gospodarstwie rolnym,
- Praca zarobkowa na terenie miejscowości, na terenie gminy i poza terenem gminy,
- Świadczenia socjalne typu: renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych,
- Praca na własny rachunek w usługach lub handlu.

Jak zorganizowani są mieszkańcy?

- Ochotnicza Straż Pożarna
- Rada Parafialna
- Rada Sołecka

W jaki sposób rozwiązują problemy?

- Zwracanie się do instytucji i organizacji działających we wsi, do radnego, do sołtysa, do gminy.
- Organizowanie zebrań wiejskich

Jak wygląda nasza wieś?

- Chodniki wymagają napraw lub całkowitej wymiany
- Oświetlenie występuje w całej wsi (wymaga modernizacji)
- Budynek GOKSiR (wymagająca remontu i uzupełnienia wyposażenia)
- Drogi wymagają modernizacji nawierzchni
- Budynek Ośrodka Zdrowia (wymaga remontu)
- Budynek Urzędu Gminy (wymaga remontu)
- Mieszkania komunalne (wymagają remontu)
- Budynek zagospodarowany na potrzeby banku, pomieszczeń mieszkalnych i magazynowych (wymaga remontu)
- Ośrodek Wypoczynkowy „Bachmaty” wymaga modernizacji i rozbudowy
- Sztuczny zbiornik wody – zalew wymaga oczyszczenia, zagospodarowania kąpielisk.
- Miejscowy park z pomnikiem wymaga przecinki drzew, odnowienia alejek, zagospodarowania zieleni

Jakie obyczaje i tradycje są przez nas pielęgnowane?

- Kultywowanie tradycji religijnych, wielokulturowość

Indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów ludności białoruskiej i ukraińskiej.

- Uroczystości parafialne

Jak wyglądają mieszkania i obejścia?

- Występuje zróżnicowanie starej i nowej zabudowy.
- Zabudowa jednorodzinna, w większości stare budownictwo wraz z budynkami gospodarczymi.
- Występuje zróżnicowanie o dbałość, estetykę oraz ład i porządek na posesjach, można zauważyć stały postęp w tym zakresie. Wygląd sporej grupy mieszkań i obejść zadbane.
- Jest też sporo miejsc zaniedbanych (zdewastowane budynki, teren wokół nich nieuporządkowany).
- Wieś podłączona do wodociągu gminnego.
- Jest system kanalizacji sanitarnej we wsi.
- Brak gazyfikacji
- Do 74 budynków podłączono telefony stacjonarne

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?

- Bliskość lasów oraz niewielki ruch kołowy sprzyja jakości i czystości powietrza.
- Brak źródeł zanieczyszczeń powodujących degradację środowiska.
- Wieś podłączona jest do gminnej sieci wodociągowej w 100%
- Wprowadzono kontenery do selektywnej zbiórki odpadów,

Jakie są powiązania komunikacyjne?

- Dobrze rozwinięty kołowy transport publiczny.

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

- Zajęcia świetlicowe, gry i zabawy w świetlicy, kawiarenka internetowa, zajęcia warsztatowe, rajdy, wycieczki, biwaki, biblioteka, zajęcia na sali gimnastycznej, itp.
- W okresie letnim młodzież korzysta nieodpłatnie z kąpielisk na wodach otwartych i terenów rekreacyjnych nad zalewem "Bachmaty" oddalonym o około 1 km od miejscowości.

ANAIZA ZASOBÓW WSI DUBICZE CERKIEWNE

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Walory krajobrazowe

Są o znaczeniu dużym:

- Zróżnicowany krajobraz rolniczy, z dużym udziałem roślinności naturalnej i lasów

- Część terenów sołectwa około 554 ha leży w strefie chronionego krajobrazu Puszczy Białowieskiej

Walory przyrodnicze

Są o znaczeniu dużym:

- Kompleks leśny.

Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)

Są o znaczeniu dużym:

- ***Gleby***

Są o znaczeniu małym:

- Gleby klasy 4 i 5

- ***Kopaliny***

Są o znaczeniu małym:

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe

Są o znaczeniu dużym:

- Pierwotne rozplanowanie wsi w formie dużej wielodrożnicy
- W zabudowie wiejskiej wyróżniają się następujące obiekty:
 - Dubicze Cerkiewne 15 - Krzyż wotywny, prawosławny, w ogródku przed domem, przy płocie od ulicy. Wystawiony około 1950 roku. Prymitywna forma i wykonanie. Cenny, stary krzyż metalowy kowalskiej roboty na szczycie, który był przeniesiony z poprzedniego krzyża po jego zniszczeniu.
 - Dubicze Cerkiewne 34 – Dom drewniany, chałupa z XIX/XX wieku. Fundament z polnych kamieni luźno ułożonych. Ściany konstrukcji zrębowej, nieoszalowanej. Dach czterospadowy, kryty słomą umocowaną na kalenicy krukami. Okienka małe, sześćszybowe. Obróbka, przylegająca do domu, drewniana. Zbudowany około 1900 roku, fundament kamienny, ściany konstrukcji zrębowej. Dach dwuspadowy kryty słomą.
 - Cerkiew prawosławna, parafialna pod wezwaniem Opieki Matki Boskiej, drewniana, orientowana, zbudowana w 1946 roku. Na planie prostokąta z zaznaczeniem trzech podstawowych części; prytwora /kruchta/, nawy głównej, ołtarza /od wschodu/. Nad kruchtą wieżadzwonnica zwieńczona kopułą, nad pozostałymi częściami mniejsze kopułki. Zabytek. Cmentarz przycerkiewny ogrodzony stalowym płotem, porośnięty drzewami liściastymi. Kilkanaście starych, oryginalnych krzyży wotywnych z otoczenia dawnej cerkwi spalonej w czasie drugiej wojny światowej.
 - Punkt widokowy, z lewej strony drogi do wsi Werstok, w odległości jednego kilometra na południowy wschód od wsi, ze wzgórza 177,3 metrów nad poziomem morza. Rozległy widok na pola uprawne obrzeżone ścianą lasu stanowiącego resztki Puszczy Bielskiej. Na południowy wschód za doliną Orlanki wieś Czechy Orlańskie, na południowy zachód zalew i ośrodek sportów wodnych na Orlance, na zachód wieś Grabowiec i na północny zachód Dubicze Cerkiewne.
 - Pomnik 452 żołnierzy Armii Czerwonej poległych w tych okolicach w lipcu 1944 roku – prochy ich znajdują się na cmentarzu wojskowym w Milejczycach. Na skwerku, przy two-

rzonym parku. Na postumencie z tablicami na tle ściany postać żołnierza naturalnej wielkości.

- Dwa krzyże wotywny, (jeden lastryko zaś drugi cementowy) na rzece Orlance, przy drodze za cerkwią w kierunku Grabowca. Odbywa się tam święcenie wody w dniu Trzech Króli (21 stycznia), a rzeka zwana jest „Małym Jordanem”

- Krzyż wotywny, prawosławny, drewniany naprzeciw cerkwi, przy płocie oddzielającym zabudowania od ulicy. Wystawiony około 1930 roku. Końce belek zakończone stylizowanymi sercami. Na szczycie stalowy krzyż kowalskiej roboty. Na belkach inskrypcja w języku rosyjskimi.

- Krzyż wotywny, w uroczysku „Bachmaty”. Wśród prywatnych działek letniskowych. Krzyż kamienny wystawiony w 1902 roku, przez mieszkańców wsi na pamiątkę po byłej cerkwi. U podstawy krzyża wykuty w kamieniu mały krzyżyk. U góry zakończenie z drutu metalowego.

- Dwa krzyże wotywny, w pobliżu skrzyżowania ulic. Krzyż kamienny wystawiony w latach trzydziestych XX wieku, prawosławny z inskrypcją w języku rosyjskim proszącą o łaskę bożą. Krzyż lastrykowy, wystawiony w 1988 roku z pasyjką i czarną tablicą z inskrypcją w języku rosyjskim. Ogrodzone stalowym płotem.

- Krzyż wotywny, drewniany na skwerze w pobliżu szosy Hajnówka - Kleszczele i drogi do Kraśkowszczyzny. Wystawiony w drugiej połowie XIX wieku. Wysokość poniżej jednego metra. Spowodowane to jest wielokrotnym wkopywaniem krzyża od nowa po zgniciu części podziemne.

- Zabytkowy cmentarz - cmentarz to miejsca szczególnie mocno wpisujące się w krajobraz każdego społeczeństwa. To miejsce gdzie historia i pamięć lat minionych trwa najdłużej. Przez pamięć dla swoich bliskich ludzie otaczają je specjalną troską. Obecny cmentarz parafialny w Dubiczach Cerkiewnych położony jest po zachodniej stronie wsi, przy starym, trakcie z Orli, zaledwie 300 metrów od cerkwi. Cmentarz składa się z wyraźnych trzech części, których wydzielenie wiąże się z czasem kiedy zostały włączone do użytkowania.

Część I - najstarsza, położona najbliżej krawędzi dolinki i nieznacznie wyniesiona w stosunku do pozostałych części, jest w tej chwili nie użytkowana. Cała powierzchnia porośnięta jest drzewostanem, głównie sosnowym. Zachowały się tu nieliczne kamienne krzyże z bardzo ciekawymi inskrypcjami. Wszystkie one posiadały lub jeszcze posiadają oryginalne, kute w żelazie zwieńczenia. Z odczytanych dat wynika, że pochodzą z okresu 1873-1892 roku. Większość wykonana została najprawdopodobniej z lokalnych gładkich narzutowych i nie jest zbyt precyzyjnie obrobiona.

Część II- położona jest między drogą, a częścią najstarszą. Przeważają tu nagrobki z okresu międzywojennego i powojennego, jednak dużo jest też z początku XX wieku, a nawet z końca XIX wieku. Bardzo charakterystyczne są krzyże cementowe odlewane jako monolit w drewnianej formie, a później barwione, przeważnie na kolor niebieski. W tej części jest też kilka bardzo rzadko spotykanych kamiennych krzyży z inskrypcjami z czterech stron. Część - to także krzyże drewniane zakończone charakterystycznymi krzyżykami kutymi z żelaza.

Część III- reprezentuje pochówki współczesne z ostatniego ćwierćwiecza. Dominują oczywiście, tak jak na innych cmentarzach nagrobki z popularnego lastryko. Nie przedstawiają one w chwili obecnej dużej wartości artystycznej ani też nie reprezentują określonej szkoły lokalnych rzemieślników. W kierunku zachodnim od części drugiej znajduje się jeszcze jedna, wydzielona część cmentarza. Od roku 1938 była ona miejscem pochówku baptystów i katolików. Cały cmentarz jest ogrodzony.

- Zabytkowy wiatrak holenderski, odrestaurowany w 2001 roku, przeniesiony ze wsi Czyżki. Obecnie znajduje się na terenie kwatery agroturystycznej (właściciel Grzegorz Rybak).

- Izba Kultury Ludowej i Tradycji OSP mieści się w budynku byłej szkoły podstawowej (z początku XX wieku).

Walory zagospodarowania przestrzennego

Są o znaczeniu średnim:

- Opracowane i uchwalone studium zagospodarowania przestrzennego
- Zróżnicowany krajobraz rolniczy z dużym udziałem roślinności naturalnej, zadrzewień i lasów.

Zespoły artystyczne

Tak;

Przy Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji działają dwa zespoły artystyczne:

Zespół wokalny „Strumok” i zespół instrumentalno - wokalny ‘Na meży’

DZIEDZICTWO RELIGIJNE I HISTORYCZNE

Miejsca, osoby i przedmioty kultu

- Krzyże wotywnie

Święta, odpusty, pielgrzymki

- Odpust parafialny „Piotra i Pawła”
- Czerwiec – pielgrzymka św. Onufrego do Jabłecznej
- Sierpień – pielgrzymka do Św. Góry Grabarka
- 14 października – Odpust parafialny „Światoj Pokrowy”
- 19 stycznia - święto „Trzech Króli”, święcenie wody
- Koniec maja – święcenie obejść i zagród oraz modlitwa za pomyślność gospodarzy
- 7-19 styczeń - zwyczaj kołędowania

Tradycje, obrzędy gwara

Są o znaczeniu dużym:

- Kultywowanie tradycji religijnych, indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów mniejszości narodowej.

Legandy, podania i fakty historyczne

- Tak;** Z legendy wynika, że w XVI wieku. Na obszar obecnej wsi przywędrowało z północnych stron Litwy plemię Krywiczów i założyło obóz, a było to miejsce urocze i piękne. Plemię miało naturę wędrowników lecz ciągle powracało do pięknego lasu, a był to las dębowy (dębowy las po białorusku dubrowa). Od nazwy dębu osiedle przyjęło nazwę Dubicze. Wśród miejscowej ludności żyje jeszcze legenda, że od powstania wsi Dubicze istniała tu cerkiew. Potwierdza to przywilej króla Zygmunta II Z 1553 roku. Starsi mieszkańcy wskazują, że pierwotnie cerkiew Piotra i Pawła pobudowana była około jednego kilometra na południowy-wschód wsi, obecnie jest to teren Ośrodka Wy-

poczynkowego „Bachmaty”. Obok cerkwi przebiegał trakt z Bielska Podlaskiego do Kamieńca i dlatego po dzień dzisiejszy nazywany jest Gościńcem Kamienieckim. Jak głosi legenda cerkiew Piotra i Pawła spaliła się. W czasie pożaru zerwał się ogromny wiatr i porwał ikonę ze świątyni. Niesiona z miejsca na miejsce w końcu upadła po drugiej stronie wsi Dubicze (od strony Grabowca). Wierni uznali to miejsce za opatrnościowe i w tym właśnie miejscu rozpoczęli budowę nowej cerkwi pod wezwaniem Opieki Matki Bożej. Kiedy pobudowano nową nie wiadomo. Było to po roku 1717. Inne źródło podaje datę – 1729 rok. Inna legenda głosi, że pierwsza cerkiew nie spłonęła a została wchłonięta za grzechy parafian i to właśnie w dzień Piotra i Pawła, który według kalendarza juliańskiego przypada na dzień 12 lipca, można w południe pójść na owe wzgórze przyłożyć ucho do ziemi, by usłyszeć bicie dzwonów cerkiewnych. Na miejscu starej cerkwi stoi kamienny krzyż z wyrytą datą 1902 rok. W Dubiczach mówi się także o skarbie Napoleona, który prawdopodobnie ukryty jest w pobliżu wsi od czasu gdy Francuzi uciekli z Rosji w 1812 roku. Jak twierdzą mieszkańcy, po dzień dzisiejszy nie został odkryty.

Ważne postacie historyczne

- Brak

Specyficzne nazwy

- Brak

OBIEKTY I TERENY

Działki pod zabudowę mieszkaniową

- Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną

Działki pod domy letniskowe

- Tak

Działki pod zakłady usługowe i przemysł, pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po-przemysłowe

- Tak

Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, wiatraki) place i miejsca publicznych spotkań, miejsca spotkań i rekreacji

- Tak

GOSPODARKA, ROLNICTWO

Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)

- Brak

Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe

Są o znaczeniu małym:

- PPHU „Stol-Jano” (stolarstwo)
- Bar „Zajazd u Jana” (gastronomia)
- Pensjonatek „Koral” (noclegi)

- Stacja paliw
- Pub „Sena”

Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne

- brak

SĄSIEDZI I PRZYJEZDNI

Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo i duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna

Są o znaczeniu dużym:

- Dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast Hajnówka, Kleszczele, Bielsk Podlaski oraz sąsiednich gmin Orla, gminy Kleszczele, gminy Hajnówka, gminy Białowieża
- Najbliższa wieś Grabowiec: do zwiedzania kilka krzyży wotywnych z XX wieku, domy drewniane, dwa zlepińce, które są pomnikami przyrody, oraz dwa wiatraki typu koźlak zbudowane w XX wieku. Atrakcją jest zalew Bachmaty utworzony na rzece Orlanka (możliwość uprawiania sportów wodnych, szeroko rozbudowana baza noclegowa, wypożyczalnia sprzętu turystycznego i wodnego.). Nie daleko Dubicz Cerkiewnych położone są wsie: Jodłówka – zespół dworski: dwór i czworak (drewniane) z 1860 roku, Werstok – powstała w 1768 roku cerkiew, Stary Kornin – dwie drewniane cerkwie z 1773 i 1893 oraz kapliczka nad źródłem z cudowną wodą, Koryciski – wiatrak typu Holender z pełnym wyposażeniem. Przez wszystkie wsie przebiegają szlaki rowerowe.
- 16 km miasto Hajnówka: do zwiedzania Sobór p.w. Świętej Trójcy, Muzeum Kultury Białoruskiej, "Bar u Wołodzi", przejażdżka kolejką wąskotorową po Puszczy Białowieskiej na Topiło, Postołowo lub Lipiny.
- 25 km Białowieża: do zwiedzenia Muzeum Przyrodnicze, sieć szlaków przyrodniczych i edukacyjnych, miejsca kultu, rezerwat żubrów,
- 15 km Bielsk Podlaski: do zwiedzania Ratusz, szkoła ikonograficzna

ANALIZA SWOT

1. SILNE STRONY – DUBICZE CERKIEWNE

- Wieś Dubicze Cerkiewne jest jedną z większych wsi gminy
- Wysoka atrakcyjność zasobów przyrodniczych, turystycznych, wypoczynkowych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego oraz wiejskiego.
- Zorganizowane grupy: Ochotnicza Straż Pożarna
- Dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast: Hajnówka i Kleszczele oraz sąsiednich wsi: Grabowiec, Werstok, Stary Kornin, oraz sąsiednich gmin
- Położenie wzdłuż drogi Hajnówka - Kleszczele
- Wysoka aktywność władz gminy, posiadających zdolność do współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz zdobywania zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych,
- Aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój gminy,

- Wyroby z wikliny i słomy sposobem chałupniczym
- Większość mieszkańców posiada umiejętności wytwarzania wyrobów dekoracyjnych i użytkowych z brzozy, wikliny, słomy itp.
- Dobrze rozwinięta baza noclegowa
- W odległości 1 km położony zalew
- Na tereni wsi zlokalizowane najważniejsze urzędy, instytucje itp..

2. SŁABE STRONY - CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ WSI

- Wysokie bezrobocie strukturalne wynikające z restrukturyzacji rolnictwa,
- Mało skuteczna promocja walorów przyrodniczych gminy oraz dziedzictwa kulturowego dla ściągnięcia kapitałów zewnętrznych, wynikająca z ograniczonych możliwości finansowych,
- Słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalności dających dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych, np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności, itp.
- Stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych, ograniczony rozwój działalności pozarolniczej zwłaszcza usługowej i turystycznej,
- Wysokie potrzeby na realizację nowej i zmodernizowanie istniejącej infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska,
- Niskie klasy ziem

3. SZANSE I OKAZJE - MOŻLIWOŚCI ROZWOJU WSI, WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich,
- Zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej,
- Popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne, oparte o zasoby przyrodnicze,
- Bliskie /w 1 km/ położenie zalewu wraz z Ośrodkiem Wypoczynkowym

4. ZAGROŻENIA - CZYNNIKI NIESPRZYJAJĄCE, WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- Brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej,
- Wejście do Wspólnego Rynku Europejskiego prowadzi do zwiększonej konkurencyjności krajowej,
- Niskie nakłady na inwestycje remontowo – modernizacyjne układów transportowych, w tym dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, przebiegających przez gminę,

- Załamanie się popytu, tendencji rozwoju turystyki i wypoczynku opartego o zasoby przyrodnicze.

WIZJA ROZWOJU WSI

**„ Harmonijny rozwój wsi
poprzez wykorzystanie
jej potencjałów i zasobów,**

podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej”

ARKUSZ PLANOWANIA

PRIORYTET 1

„ROZWÓJ WSI ORAZ POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA”

Cel 1. Modernizacja zaplecza rekreacyjno – wypoczynkowego i jego wyposażenie.

Projekty:

- 1.Modernizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji wraz z zagospodarowaniem placu przyległego do budynku.
- 2.Remont zbiornika wodnego na rzece Orlanka, łącznie z zaporą czołową, oczyszczanie i odmulanie zbiornika.
- 3.Rozbudowa Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty”
- 4.Budowa boisk sportowych (do piłki nożnej i siatkówki) i budowa kortu tenisowego przy Zespole Szkół w Dubiczach Cerkiewnych.
- 5.Następny projekt bardzo ważny dla naszej społeczności będzie związany z pozyskaniem funduszy na remont wewnątrz budynku Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji i wyposażenie go w podstawowy sprzęt świetlicowy i gospodarczy umożliwiający prężną działalność Koła Gospodyń Wiejskich.

Cel 2. Unowocześnienie infrastruktury komunalnej.

Projekty:

1.Modernizacja oświetlenia ulicznego

2.Modernizacja dróg:

- Ułożenie dywanika asfaltowego na drodze obok cerkwi w kierunku Grabowca o długości około1500 m (Grabowiec-Dubicze Cerkiewne /droga gminna/ Nr 0325004)
- Ułożenie dywanika asfaltowego na ulicy Osiedlowej o długości 430 m.
- Poprawa nawierzchni ulicy Głównej oraz ułożenie chodników
- Modernizacja nawierzchni ulicy Parkowej

Cel 3. Doprowadzenie do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagród wiejskich,

1.Organizowanie konkursów związanych z estetyką zamieszkałych posesji.

PRIORYTET 2

„POPRAWA KWALIFIKACJI I WYKSZTAŁCENIA SPOŁECZNOŚCI WSI – WALKA Z BEZROBOCIEM”

Cel 1. Stymulowanie działalności dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym.

Projekty:

1.Kursy przedsiębiorczości, agroturystyki, produkcji zdrowej żywności itp.

Cel 2. Rozwiązania instytucjonalne i wdrażanie systemów umożliwiającym bezrobotnym zdobycie nowego zawodu, podnoszenie kwalifikacji zawodowych itp.

Projekty:

1.Szkolenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia małej gastronomii itp.

2.Szkolenia w zakresie wykorzystania zdolności i umiejętności mieszkańców (rzemiosła i rękodzieła artystycznego).

Cel 3. Ułatwienie dostępu do wykorzystywania nowoczesnych technologii przekazu informacji.

Projekty:

1. Rozbudowa kawiarenki internetowej – zakup komputerów .

PRIORYTET 3

„ROZWÓJ TURYSTYKI I WYPOCZYNKU OPARTY O ZASOBY PRZYRODNICZE I DZIEDZICTWO KULTUROWE WSI DUBICZE CERKIEWNE”

Cel 1. Zagospodarowanie terenów wyznaczonych pod turystykę aktywną – rekreację.

Projekty:

1.Budowa punktu informacji turystycznej i wypożyczalni sprzętu turystycznego, wraz z wyposażeniem obiektu w podstawowy sprzęt umożliwiający działalność obiektu.

2.Budowa tablic informacyjnych z mapką o szlakach turystycznych i obiektach możliwych do zwiedzania.

3. Budowa wiaty umożliwiającej przyjęcie grup wycieczkowych - biwakowych na około 200 osób.

Cel 2. Podjęcie działań dla kompleksowego rozwoju usług pod potrzeby turystyki.

Projekty:

1. Szkolenia w zakresie prowadzenia gospodarstw agroturystycznych.

Cel 3. Skuteczna promocja walorów rekreacyjno – wypoczynkowych wsi.

Projekty:

1. Szeroko rozumiana promocja wsi.

2. Opracowanie folderu wsi.

3. Opracowanie strony internetowej.

HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU NA LATA 2006 – 2013

Wiodącym priorytetem, w ramach którego znalazły się najbardziej pożądane przez nas cele i projekty jest:

ZADANIE NR 1

PRIORYTET 1: „ROZWÓJ WSI ORAZ POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA”.

Ważnym celem dla naszej społeczności jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, warunków do wspólnego i efektywnego spędzania czasu. Co my zaoferujemy dzisiaj naszym dzieciom, to w przyszłości odbije się na ich rozwoju zarówno fizycznym jak i emocjonalnym. Dlatego głównym celem będzie tu:

Cel 1. MODERNIZACJA ZAPLECZA REKREACYJNO – WYPOCZYNKOWEGO I JEGO WYPOSAŻENIE

W ramach, którego pierwszym projektem wykonywanym przez naszą wieś będzie:

- Modernizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji wraz z zagospodarowaniem placu przyległego do budynku
- Drugim projektem ważnym dla społeczności lokalnej jest remont zbiornika wodnego na rzece Orłanka, łącznie z zaporą czołową, oczyszczanie i odmulanie zbiornika.

Następne projekty będą działaniem przebiegającym w dłuższej perspektywie. Wymagają ścisłego współdziałania z władzami zarówno Gminy jak i poza gminnymi, i będą przebiegały w dłuższej perspektywie czasu, jako kompleksowe prace w obrębie naszej całej gminy.

Cel 2. „UNOWOCZEŚNIENIE INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ”

Projekty:

1. Modernizacja oświetlenia ulicznego
2. Modernizacja dróg:
 - Ułożenie dywanika asfaltowego na drodze obok cerkwi w kierunku Grabowca o długości około 1500 m (Grabowiec -Dubicze Cerkiewne /droga gminna/ Nr 0325004)
 - Ułożenie dywanika asfaltowego na ulicy Osiedlowej o długości 430 m.
 - Poprawa nawierzchni ulicy Głównej oraz ułożenie chodników
 - Modernizacja nawierzchni ulicy Parkowej

Kolejnymi działaniami, które mogą znacznie wpłynąć na zmianę życia w naszej wsi będą wszelkie projekty związane z usługami agroturystycznymi oraz rozwojem małego biznesu i turystyki w naszej wsi .

Jest to wielka szansa na poprawę warunków bytowych zarówno pojedynczych gospodarstw jak i całej społeczności wiejskiej.

Cel 3. „STYMULOWANIE DZIAŁALNOŚCI DAJĄCYCH DODATKOWE DOCHODY GOSPODARSTWOM ROLNYM”.**Projekty:**

- 1.Kursy przedsiębiorczości, agroturystyka, produkcji zdrowej żywności itp.

Cel 4. „ROZWIĄZANIA INSTYTUCJONALNE I WDRAŻANIE SYSTEMÓW UMOŻLIWIAJĄCYM BEZROBOTNYM ZDOBYCIE NOWEGO ZAWODU, PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ITP.”.**Projekty:**

- 1.Szkolenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia małej gastronomii itp.
- 2.Szkolenia w zakresie wykorzystania zdolności i umiejętności mieszkańców (rzemiosła i rękodzieła artystycznego).

Cel 5. ROZWÓJ TURYSTYKI I WYPOCZYNKU OPARTY O ZASOBY KULTUROWE WSI .**Projekty :**

1. Budowa wiaty umożliwiającej przyjęcie grup wycieczkowych – biwakowych itp. na 200 osób
2. Budowa punku informacji turystycznej i wypożyczalni sprzętu turystycznego wraz z wyposażeniem obiektu w podstawowy sprzęt umożliwiający działalność obiektu.
3. Budowa tablic informacyjnych zawierających informacje turystyczne (umiejscowienie kwatery agroturystycznych, szlaki rowerowe, ośrodki wypoczynkowe itp.)

HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W LATACH 2006-2013 Z SZACUNKOWĄ WARTOŚCIĄ KOSZTORYSOWĄ

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość kosztorysowa (w zł)	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Źródła finansowania
----	-----------------------	--	------------------------------	------------------------------	---------------------

1.	Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji wraz z zagospodarowaniem placu przyległego do budynku.	365579,43	2006	2007	Środki własne-20% Środki Unii Europejskiej 80%
	----- Remont budynku (wewnątrz) Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji wraz z wyposażeniem w podstawowy sprzęt świetlicowy, wymiana ogrodzenia	45000,00	2008	2009	
2.	Remont zbiornika wodnego na rzece Orłanka, łącznie z zaporą czołową, oczyszczanie i odmulanie zbiornika.	1 219 285,57	2006	2007	Środki własne Środki Unii Europejskiej
3.	Rozbudowa Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty”				Środki własne Środki Unii Europejskiej
4.	Budowa boisk sportowych (do piłki nożnej i siatkówki) i budowa kortu tenisowego przy Zespole Szkół w Dubiczach Cerkiewnych.	300.000,00	2008	2008	Środki własne Środki Unii Europejskiej WFOŚiGW

Modernizacja dróg:					
5.	Ułożenie dywanika asfaltowego na drodze obok cerkwi w kierunku Grabowca o długości około 1500m (Grabowiec-Dubicze Cerkiewne /droga gminna/ Nr 0325004)	300.000,00	II kw. 2011	III kw. 2011	Środki własne Środki Unii Europejskiej
6.	Ułożenie dywanika asfaltowego na ulicy Osiedlowej o długości 430 m. Oraz jednostronnego chodnika.	150 000,00	II kw. 2013	III kw. 2013	Środki własne Środki Unii Europejskiej
7.	Poprawa nawierzchni ulicy Głównej oraz ułożenie chodników	300.000,00	2008	2010	Zarząd Dróg Powiatowych Środki Unii Europejskiej
8.	Modernizacja nawierzchni ulicy Parkowej	200.000,00	2010	2012	Starostwo Powiatowe Zarząd Dróg Powiatowych Środki Unii Europejskiej Starostwo Powiatowe
9.	Budowa wiaty umożliwiającej przyjęcie grup wycieczkowych- biwakowych na około 200 osób	50 000,00	2007	2009	Środki własne Nadleśnictwo Hajnówka Środki unijne
10	Budowa punktu informacji turystycznej i wypożyczalni sprzętu turystycznego, wraz z wyposażeniem obiektu w podstawowy sprzęt umożliwiający działalność obiektu.	800.000,00	2009	2012	Środki własne Środki unijne
11	Modernizacja oświetlenia ulicznego	50.000,00	2010	2013	Środki własne Środki unijne

System wdrażania Planu ODNOWY WSI DUBICZE CERKIEWNE

System wdrażania PLANU ROZWOJU WSI DUBICZE CERKIEWNE powiązany będzie ściśle ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy i innych jednostek organizacyjnych Gminy Dubicze Cerkiewne.

Generalna zasada realizacji Planu Rozwoju Wsi polega na przypisaniu merytorycznym referatom (zgodnie z zakresami działania referatów Urzędu Gminy), bądź jednostkom organizacyjnym Gminy (zgodnie z zapisami statutowymi jednostek) określonych przedsięwzięć zawartych w niniejszym Planie, które finansowane będą ze środków Unii Europejskiej.

Osobą odpowiedzialną za realizację zadania jest kierownik referatu, bądź kierownik/dyrektor jednostki organizacyjnej samorządu.

W systemie wdrażania określono również zadania z tytułu nadzoru. Osobą odpowiedzialną za stałe monitorowanie realizacji przedsięwzięcia będzie pracownik wyznaczony przez Wójta Gminy, bądź kierownika/dyrektora jednostki organizacyjnej realizującej zadanie. Osobami odpowiedzialnymi za ocenę realizacji przedsięwzięcia będzie Wójt Gminy, któremu według struktury organizacyjnej podlegają poszczególne referaty/jednostki realizujące zadania ujęte w Planie Rozwoju Wsi lub Skarbnik, Sekretarz Gminy.

W poniższej tabeli, dla każdego przedsięwzięcia ujętego w Planie przedstawiono szczegółowo informacje dotyczące systemu wdrażania.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	WDRAŻANIE		NADZÓR	
		Wydział/ jednostka	Osoba odpowiedzialna	Monitorowanie	Ocena
modernizacja zaplecza rekreacyjno – sportowego i jego wyposażenie					
1.	Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji wraz z zagospodarowaniem placu przyległego do budynku ----- Remont budynku (wewnątrz) Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji wraz z wyposażeniem w podstawowy sprzęt świetlcowy, wymiana ogrodzenia	Gmina Dubicze Cerkiewne	Mikołaj Ławrynowicz	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
2.	Remont zbiornika wodnego na rzece Orlanka, łącznie z zaporą czołową, oczyszczanie i odmulanie zbiornika.	Gmina Dubicze Cerkiewne	Mikołaj Ławrynowicz	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy

3.	Budowa boisk sportowych (do piłki nożnej i siatkówki) i budowa kortu tenisowego przy Zespole Szkół w Dubiczach Cerkiewnych.	Gmina Dubicze Cerkiewne Zespół Szkół w Dubiczach Cerkiewnych	Mikołaj Ławrynowicz	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
Unowocześnienie infrastruktury komunalnej					
4.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	Referat Gospodarki Komunalnej, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Kierownik Referatu – Leon Małaszewski	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
4.	Ułożenie dywanika asfaltowego na drodze obok cerkwi w kierunku Grabowca o długości około 1500 m (Grabowiec-Dubicze Cerkiewne /droga gminna/ Nr 0325004)	Referat Gospodarki Komunalnej, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Kierownik Referatu – Leon Małaszewski	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
5.	Ułożenie dywanika asfaltowego na ulicy Osiedlowej o długości 430 m.	Referat Gospodarki Komunalnej, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Kierownik Referatu – Leon Małaszewski	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
6.	Poprawa nawierzchni ulicy Głównej oraz ułożenie chodników	Zarząd Dróg Powiatowych, Starostwo Powiatowe			
7.	Modernizacja nawierzchni ulicy Parkowej	Zarząd Dróg Powiatowych, Starostwo Powiatowe			
Rozwój turystyki i wypoczynku oparty o zasoby kulturowe wsi					
9.	Budowa punktu informacji turystycznej i wypożyczalni sprzętu turystycznego, wraz z wyposażeniem obiektu w podstawowy sprzęt umożliwiający działalność obiektu.	Referat Gospodarki Komunalnej, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Kierownik Referatu – Leon Małaszewski	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
10.	Budowa wiaty umożliwiającej przyjęcie grup wycieczkowych- biwakowych na około 200 osób	Referat Gospodarki Komunalnej, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Kierownik Referatu – Leon Małaszewski	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy
11.	Rozbudowa Ośrodka Wypoczynkowego Bachmaty	Referat Gospodarki Komunalnej, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska	Kierownik Referatu – Leon Małaszewski	Osoba wyznaczona przez Wójta	Wójt Gminy

Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

1. System monitorowania

W celu zapewnienia nadzoru nad prawidłowym przebiegiem realizacji zadań ujętych w Planie Rozwoju Wsi powołany zostanie Komitet Monitorujący. Poszczególni członkowie komitetu powołani zostaną Zarządzeniem Wójta Gminy.

W skład komitetu wejdą:

- Wójt Gminy
- Sekretarz Gminy
- Skarbnik Gminy,
- Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego Gminy
- Przedstawiciel Rady Sołectkiej,
- Sołtys wsi Dubicze Cerkiewne,
- Kierownicy jednostek organizacyjnych,

Do zadań Komitetu Monitorującego należeć będzie nadzorowanie sprawnego wdrażania Planu Rozwoju Wsi, przebiegu realizacji ujętych w nim przedsięwzięć i weryfikowanie zapisów zawartych w niniejszym dokumencie. Wnioski z prac Komitetu Monitorującego będą przedstawiane Radzie Gminy.

Komitet Monitorujący będzie się zbierał co najmniej raz w roku, w czwartym kwartale kolejnego roku kalendarzowego. Ponadto jego posiedzenia będą się odbywały w miarę potrzeb w zależności od wdrażania Planu oraz Funduszy Strukturalnych w Polsce. Posiedzenia Komitetu zwołuje Wójt Gminy.

Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie sprawozdań rocznych z realizacji *Planu* na potrzeby Komitetu Monitorującego jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

Plan Rozwoju Wsi będzie corocznie aktualizowany.

2. Sposoby oceny (ewaluacji) wyników Planu Rozwoju Wsi.

Ocena wyników realizacji *Planu Rozwoju Wsi* będzie dokonywana przez Komitet Monitorujący. Będzie ona polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Planie dotyczących poszczególnych przedsięwzięć, które wyrażone są w postaci odpowiednich wskaźników. Dla każdego projektu ujętego w *Planie na lata 2006 – 2013* przyjęto odpowiednie wskaźniki osiągnięcia celu w postaci: produktu, rezultatu i oddziaływania. Ich wartości będą podstawą do weryfikacji poszczególnych zadań, a tym samym do weryfikacji realizacji całego *Planu*. Komitet Monitorujący z przeprowadzonej oceny przygotowuje raport wraz z oceną wdrażania Planu. Za wykonanie poszczególnych zaleceń po dokonanej ocenie odpowiedzialne będą merytoryczne referaty Urzędu Gminy, bądź jednostki organizacyjne.

3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Na każdym etapie tworzenia, wdrażania i monitorowania Planu Rozwoju Wsi zaangażowane będą podmioty reprezentujące zarówno sektor prywatny, publiczny, jak i jednostki organizacyjne Gminy.

Na etapie tworzenia Planu będzie on konsultowany z członkami Rady Sołeckiej, z członkami wszystkich Komisji Rady Gminy. Poza tym Plan będzie konsultowany z mieszkańcami wsi.

4. Public relations Planu Odnowy Wsi

Public relations Planu polegać będzie w szczególności na rozpowszechnianiu jego zapisów wśród lokalnej społeczności wsi Dubicze Cerkiewne. Do tego celu wykorzystane zostaną m.in. instrumenty komunikacji społecznej. Projekt Planu będzie przedmiotem konsultacji

z mieszkańcami wsi i przedstawicielami wszystkich komisji Rady Gminy.

Po zatwierdzeniu Planu zostanie on zamieszczony na oficjalnej stronie internetowej gminy Dubicze Cerkiewne i rozwieszony w miejscach publicznych na terenie wsi.

Planowane inwestycje - opis

Opis planowanego przedsięwzięcia w ramach SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.

Planowane do realizacji przedsięwzięcie, które zostanie zrealizowane w miejscowości Dubicze Cerkiewne dotyczy remontu budynku Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji oraz zagospodarowania przyległego do budynku terenu. Przeznaczony do remontu budynek budowlany został przekazany do użytku w 1986r. Długi okres eksploatacji bez generalnego remontu spowodował że obiekt znajduje się w złym stanie technicznym, wygląd budynku bardzo niekorzystnie wpływa na estetykę wsi o funkcjach turystycznych. Budynek GOKSiR jest obiektem wielofunkcyjnym. Z jednej strony obiekt ten zaspokaja potrzeby społeczności wsi Dubicze Cerkiewne służąc jako dom kultury wiejskiej z drugiej strony jest to obiekt służący społeczności gminnej pełniąc funkcję centrum kulturalnego gminy. W budynku mieści się Gminna Biblioteka Publiczna, kawiarenka internetowa, część obiektu służy do działalności miejscowej OSP. W prawym skrzydle budynku mieszczą się trzy boksy garażowe przeznaczone do garażowania bojowych samochodów strażackich. W okresie letnim w czasie wzmożonego ruchu turystycznego sala widowiskowa budynku jest wykorzystywana do organizacji imprez kulturalnych i rozrywkowych (zabaw, dyskotek) dla potrzeb wypoczywających turystów w Ośrodku Wypoczynkowym „Bachmaty” i działających na terenie gminy gospodarstw agroturystycznych. Ponadto budynek GOKSiR jest siedzibą działającego młodzieżowego zespołu „Strumok” i zespołu wokalnie-instrumentalnego „Na meży”. Odbywają się w nim także liczne imprezy kulturalno-sportowe, szkolenia, warsztaty rękodzieła ludowego i sesje Rady Gminy. W budynku mieści się również tymczasowy punkt informacji turystycznej.

Ze względu na wysoką wartość przedsięwzięcia remont budynku będzie realizowany w dwóch etapach. W pierwszym etapie objętym powyższym projektem realizowane będą dwa elementy zadania tj. remont zewnętrznej części budynku oraz zagospodarowanie placu w okóło budynku.

Prace polegać będą na wykonaniu robót pokryciowych i termo-modernizacyjnych w tym wymiana stolarki drzwiowej i okiennej. Zakres prac dotyczy części zewnętrznej budynku i obejmować będzie wykonanie:

1. docieplenie stropu i przykrycie papą
2. wykonanie obróbek blacharskich, założenie rynien
3. wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej

	przygotowanie i - przeprowadzenie przetargu																	
2.	Złożenie wniosku o płatność																	
3.	Prace remontowo budowlane: - rozbiórka pokrycia z papy pierwsza i druga warstwa - rozebranie podsypki izolacyjnej z żużlu i tłucznia ceglanego - pokrycie papą termozgrzewalną na podkładzie betonowym (dwie warstwy) - wykonanie obróbek blacharskich i orynowania dachu - wykucie ościeżnic drewnianych oraz rozbiórka obróbek blacharskich murów ogniowych, okapów itp. - montaż okien z PCV - montaż drzwi z aluminium i wrót podnoszonych do boks garażowego																	
4.	Złożenie wniosku o płatność																	
5.	Prace remontowo budowlane: - roboty murarskie zewnętrzne (obicie tynków, uzupełnienie i wykonanie tynków zewnętrznych, uzupełnienie ścian) - ocieplenie ścian budynku z cegły płytami styropianowymi frezowanymi fs20 gr.12 cm wraz z przygotowaniem podłoża - zagospodarowanie placu w okolicy budynku (nawierzchnia z kostki betonowej)																	
	Złożenie wniosku o płatność																	

Opis pozostałych inwestycji priorytetowych wskazanych do realizacji.

2. Remont (wewnątrz) budynku Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji wraz z wyposażeniem w podstawowy sprzęt świetlicowy, wymiana ogrodzenia

Realizacja projektu będzie polegała na kapitalnym remoncie budynku (wewnątrz) i zakupie podstawowego sprzętu świetlicowego oraz sprzętu gospodarstwa domowego niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania świetlicy oraz umożliwiającego prężną działalność koła gospodyń wiejskich

- szacunkowy koszt 45000.00zł

3. Modernizacja oświetlenia ulicznego

Realizacja projektu będzie polegała na wymianie punktów świetlnych, dobudowie opraw na istniejącej sieci i rozbudowie brakującego oświetlenia. Realizacja inwestycji przyczyni się do znacznego ograniczenia wydatków Gminy od 2013 roku ponoszonych na oświetlenie dróg i ulic poprzez zastosowanie energooszczędnych rozwiązań oświetlenia oraz zmniejszenie kosztów eksploatacji. Ponadto lepsze oświetlenie dróg i ulic oznacza poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego

- szacunkowy koszt 50.000 zł

4. Ułożenie dywanika asfaltowego na drodze obok cerkwi w kierunku Grabowca o długości około 1500m (Grabowiec-Dubicze Cerkiewne /droga gminna/ Nr 0325004)

Realizacja projektu obejmuje:

- wykonanie podbudowy
- wykonanie warstwy jezdnej z asfaltu
- zagospodarowanie poboczy
- wykonanie zjazdów na drogi przyległe

- szacunkowy koszt 300.000 zł

5. Remont zbiornika wodnego na rzece Orlanka, łącznie z zaporą czołową, oczyszczanie i odmulanie zbiornika.

Realizacja projektu obejmuje:

- Wykonanie wykopu, niwelacji czaszy zbiornika o powierzchni 4,65 ha,
- remont dwóch kąpielisk
- naprawy skarp
- odmulenie rzeki

-szacunkowy koszt 1.219.285,57 zł

6. Rozbudowa Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty”

Sukcesywna rozbudowa miejsc noclegowych, modernizacja kąpielisk, ogrodzenie terenu itp. w miarę pozyskiwanych środków.

7. Budowa boisk sportowych (do piłki nożnej i siatkówki) i budowa kortu tenisowego przy Zespole Szkół w Dubiczach Cerkiewnych.

-Szacunkowy koszt 300.000 zł

8. Ułożenie dywanika asfaltowego na ulicy Osiedlowej o długości 430 m. oraz jednostronnego chodnika.

-Szacunkowy koszt 150.000 zł

9. Poprawa nawierzchni ulicy Głównej oraz ułożenie chodników

-Szacunkowy koszt 300.000 zł

10. Modernizacja nawierzchni ulicy Parkowej

-Szacunkowy koszt 200.000 zł

11. Budowa wiaty umożliwiającej przyjęcie grup wycieczkowych- biwakowych na około 200 osób

-wyrównanie i utwardzenie terenu

- wybudowanie WC – szt.2
- podłączenie do kanalizacji
- ogrodzenie terenu i budowa bramy wjazdowej
- budowa wiat z zadaszeniem
- wykonanie stołów i ławek pod wiaty
- wprowadzenie instalacji elektrycznej
- wybudowanie kręgu ogniskowego
- doprowadzenie wody
- Szacunkowy koszt 50.000 zł

12. Budowa punktu informacji turystycznej i wypożyczalni sprzętu turystycznego, wraz z wyposażeniem obiektu w podstawowy sprzęt umożliwiający działalność obiektu.

Projekt zakłada wybudowanie budynku w regionalnym stylu budownictwa wiejskiego. Kryty więciem osikowym. Dla budynku przewidziano następujące funkcje;

1. punkt informacji turystycznej, połączony z biurem obsługi turystycznej
2. punkt sprzedaży wydawnictw turystycznych, materiałów reklamowych i rękodzieła ludowego
3. kawiarenka internetowa /2-3 stanowiska/ umożliwiająca turystom szybkie zdobycie potrzebnych informacji turystycznych
4. toaleta wraz z łazienką dostępna dla turystów szt. 2 oraz pokój wypoczynkowy dla gości korzystających z usług punktu informacji turystycznej
5. recepcja hotelowa Ośrodka Wypoczynkowego Bachmaty wraz z pokojem kierownika recepcji, łazienka i toaleta dla pracowników
6. pomieszczenia magazynowe: magazyn pościeli czystej, magazyn pościeli brudnej, pomieszczenie do przechowywania środków czystości i sprzętu gospodarczego
7. wypożyczalnia sprzętu wodnego i turystycznego
8. wyposażenie obiektu w podstawowy sprzęt umożliwiający działalność obiektu

- Szacunkowy koszt 800 000 zł